

23 KM
fietsen

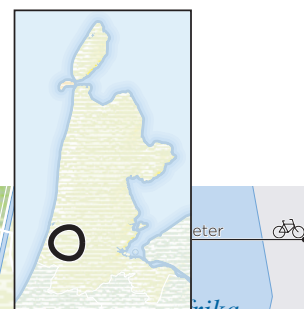
Fietsen langs lepelaars bij De Liede, Haarlem

Witte vogels in een oud veenlandschap

Fietsen langs lepelaars

Witte vogels in een oud veenlandschap

Lengte: 23 km

Start/eindpunt: Parkeerplaats Hotel De Zoete Inval, Haarlemmerstraatweg 183, Haarlemmerliede.

Alternatief startpunt: Station Haarlem-Spaarnwoude met zelfservice OV-fietsen (aan de IKEA-kant). Fiets van station via Veerpad naar punt 33.

Bereikbaarheid: Vanaf de A200 borden Haarlemmerliede volgen. De parallelweg blijven volgen tot u rechts De Zoete Inval ziet.

Eten & drinken: Bij De Zoete Inval en in Penningsveer.

Routebeschrijving

Fiets richting knooppunt 87 tot de lepelaarkolonie (net over de brug in het bosje bij benzinstation) en ga dan terug. Neem vervolgens deze knooppunten: 33 – 28 – 26 – 29 – 30 – 12 – 13 – 14 – 16 – 15 – 91 – 10 – 31 – 24 – 33

Fietsen langs lepelaars

Witte vogels in een oud veenlandschap

Wilt u de schattige jonge lepelaars in hun nest zien? Fiets dan in het voorjaar langs de lepelaarkolonie in De Liede bij Haarlem. Dit is de eerste plek in Nederland waar lepelaars in bomen zijn gaan broeden. Vlakbij het fietspad! De route loopt door het veenweidelandschap van Spaarnwoude.

Kijkpunten

1

Lepelaarkolonie bij De Liede

Deze kolonie is om meerdere redenen uniek. In 2004 nestelden hier 3 paartjes lepelaar in oude reigernesten. Dat was het voor het eerst in bomen, althans in Nederland. Normaal nestelen lepelaars altijd op de grond. Jaarlijks broeden hier nu tussen 30 à 50 paartjes. Dit bosje is eigendom van Landschap Noord-Holland.

2

Batterij en Spaarnwouderveen

Dit is de natste hoek van de Vereenigde Binnenvouder. De bulten horen bij de Batterij, een van de oudere verdedigingswerken rond Amsterdam. Iets ten noorden daarvan ligt het Spaarnwouderveen. Ooit was hier een dijkdoorbraak, toen het IJ nog een groot en woest water was. Het plasje is nu geheel dichtgegroeid en door de bijzondere ontstaansgeschiedenis staat het vol met veenmos en heidesoorten. Vanaf de dijk zijn de nesten van de blauwe reigers in het berkenbosje te zien.

3

Spaarndammerdijk

De hoge dijk links stamt uit de 13e eeuw en liep van de Amstel naar het Spaarne. De dijk beschermde het land tegen de woeste golven uit de binnensee het IJ. Het buitendijkse land tussen dijk en zee werd slechts met een lage dijk (hier staat u nu op) beschermd en bij overstromingen liet de zee daar klei achter. In de slootjes zoeken lepelaars naar voedsel. Ze doen dat zwaaiend met hun snavel door het water.

4

Westhoffplas of Houtrakkerbeemden

Bekijk deze ondiepe plas eens aandachtig. Er loopt een voetpad tussendoor (het Noord-Hollandpad). Er zitten altijd veel vogels en in de zomermaanden kunnen er flinke groepen lepelaars afkomen op het vele voedsel in het water. Dat zijn garnaaltjes die hier in het brakke water leven. Staatsbosbeheer is de beheerder van het gebied.

5

Stompe Toren en strandwal

Officieel heet dit kerkje uit de 13e eeuw Gertrudiskerk, maar iedereen noemt het de Stompe Toren. Een naam die sinds 1844 van toepassing is, want toen werd de lange torenspits afgebroken. Hier kunt u zien hoe groot de vaam was van de reus Klaas van Kieten die hier leefde in de 13e eeuw. In de muur bevinden zich twee stenen die de afstand aangeven tussen de toppen van de middelvingers bij zijwaarts uitgestrekte armen; de vaam.

Vallen u trouwens de hoogteverschillen op? Ook van de weilanden langs de Kerkweg? Dit is dan ook een oude strandwal. Deze is zo'n 5200 jaar geleden door de zee opgeworpen. Hier ontstond in de middeleeuwen het dorpje Spaarnwoude, het was immers een droge plek te midden van natte veengebieden. De kerk staat op het hoogste punt van de strandwal.

Fietsen langs lepelaars

Witte vogels in een oud veenlandschap

6

Spaarnwouderplas

Ziet u de hoogteverschillen in de weilanden langs de Kerkweg? Dit is een strandwal die 5200 jaar geleden door de zee werd opgeworpen. Hier ontstond in de middeleeuwen het dorpje Spaarnwoude. Hoog en droog te midden van het natte veenlandschap. De vogelkijkhut biedt zicht op de Spaarnwouderplas, waar regelmatig lepelaars rusten. Maar ook andere vogels, zoals kluut, grutto en bergeend.

7

Oeverlanden van De Liede

Op het kleine parkeerterreintje begint een struinpad door het gebied. Het weggetje en de fietsbrug langs het spoor geven een spannende kijk op de natte oevers. Door de bijzondere samenstelling van de bodem groeien daar meer dan honderd soorten moerasplanten. Broedvogels zijn blauwborst, rietgors, rietzanger en soms snor en bruine kiekendief.

De Liede is net als het veel bekendere Spaarne, een oude veenstroom. Samen voerden ze het water af uit het hoogveengebied op de plek van de huidige Haarlemmermeer(polder) richting IJ. Na de droogmaking van het Haarlemmermeer in 1852 loopt de Liede van de Ringvaart naar Spaarndam. Daar is de Liede zo breed dat men kan spreken van een meer. Dit heet Mooie Nel, een verbastering van het vroegere "Mooie Hel". Het deel van de Liede tussen de Ringvaart en de Rijksweg A200 en het spoor heet Buiten Liede, het deel ten noorden hiervan Binnen Liede. Veel oeverlanden zijn in beheer bij Landschap Noord-Holland en daar broeden de lepelaars. Een probleem bij het natuurbeheer is het stadsvuil dat hier in vorige eeuwen is gestort.

Uitgave van:
Stichting Landschap Noord-Holland
Tel. 088-00 64 400, info@landschapnoordholland.nl
📍 landschapnoordholland.nl/fietsen

Foto's: Gerard Bos, Edwin Giesbers, Joke Huijser-Spekken, Menno Schaefer, Johan Stuart. Kaart: Paul Mouwes.
Vormgeving: Opzet, Santpoort-Zuid